

Lierne kommune
Lierne – Det gode vertskap

Kommunal planstrategi 2025-2027

Vedtatt av Lierne kommunestyre 6.2.2025

Innhold

Innledning.....	3
Plikt til å utarbeide planstrategi.....	3
Nasjonale forventninger	3
Kommunens planverk	4
Status - Utviklingstrekk.....	5
Befolkningsutvikling.....	5
Arbeidsliv og verdiskaping	6
Samfunnssikkerhet og beredskap	7
Arealbruk.....	7
Miljø - Energi, klima og vern.....	8
Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø	8
Boligsituasjon.....	9
Mål for planarbeidet	9
FNs bærekraftsmål	10
Vedlegg	10

Forsidefoto:

Laksjøen med Østre Brandsfjellet, badet i ettermiddagssola, i bakgrunnen.

Innledning

Plikt til å utarbeide planstrategi

Kommunen har etter plan- og bygningslovens (PBL) § 10-1 plikt til å utarbeide en kommunal planstrategi minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering.

Hva bør en planstrategi inneholde?

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet. Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til lokal samfunnsutvikling. Det gjelder både langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden. Strategien bør inneholde:

- beskrivelse av utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- retningslinjer for langsiktig arealbruk
- vurdering av sektorenes planbehov
- vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Beskrivelse av utviklingstrekk og utfordringer må tilpasses lokale forhold, og kan f.eks. bygge på data som rapporteres gjennom KOSTRA. Planstrategien skal ikke være mer omfattende enn nødvendig for å ta stilling til hvilke planoppgaver som bør prioriteres, f.eks. om gjeldende kommuneplan fortsatt skal gjelde uten endringer, eller om den skal revideres helt eller delvis.

Rettslig status

Planstrategien er ikke formelt bindende. Dersom kommunen ønsker å avlyse eller utsette en større planoppgave som inngår i planstrategien, bør dette skje gjennom endring av planstrategien der de ordinære prosessregler følges. Kommunen kan når som helst sette i gang nytt planarbeid ut over planstrategien. Avklaring av planbehovet vil da skje gjennom den ordinære planprosessen.

Nasjonale forventninger

Regjeringen vil formidle den nasjonale prioriterte politikken på en tydelig måte, slik at planleggingen i fylkeskommuner og kommuner kan skje effektivt og til beste for innbyggerne i hele landet.

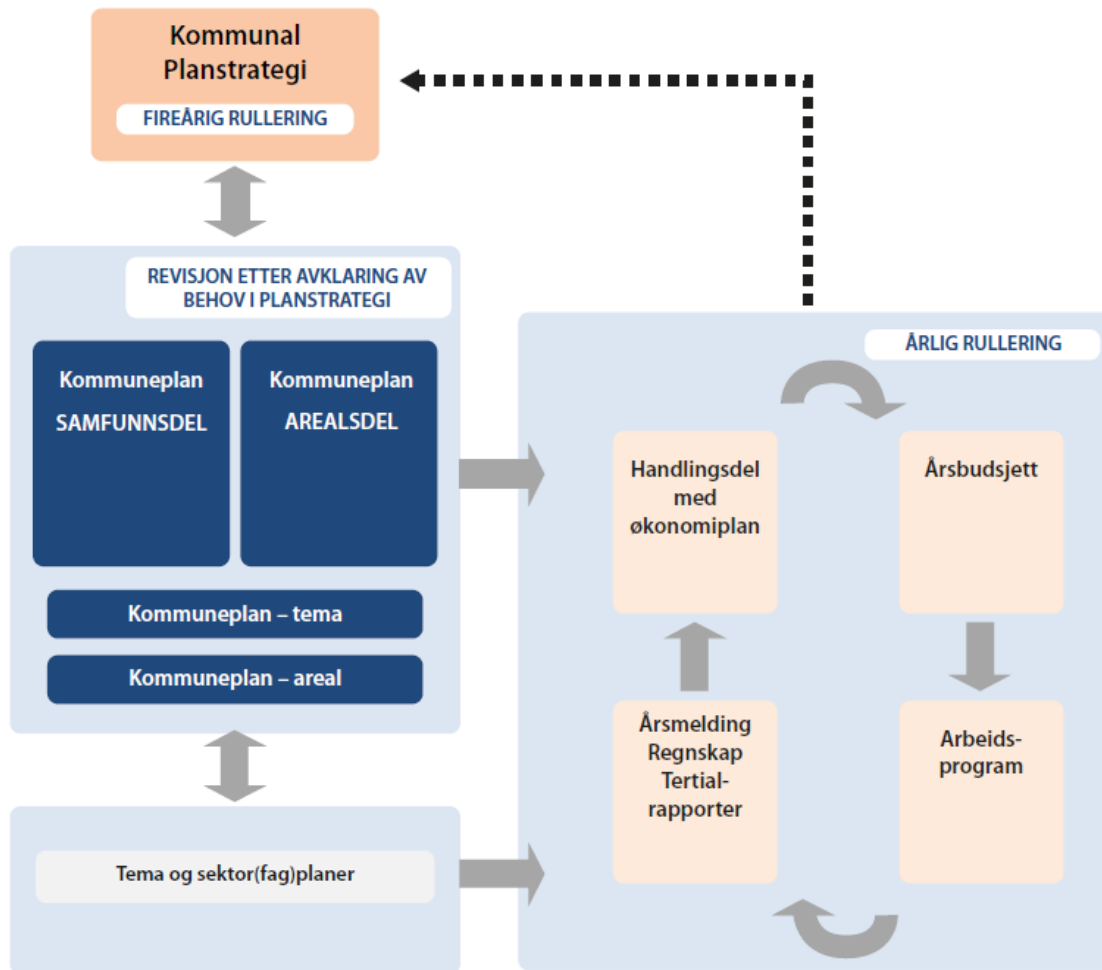
Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Det er verken hensiktsmessig eller mulig for kommunen å fokusere på alle 17 bærekraftsmålene i den kommunale planleggingen. Det vil derfor være viktig å velge ut de som er realistisk sett er aktuelle og de som kommunen har ressurser til å følge opp.

Kommunens planverk

Kommunen har en overordnet kommuneplan som er delt i to hoveddeler, arealdel og samfunnsdel. Det er kun arealdelen som er juridisk bindende. I tillegg har kommunen en rekke fag-/temaplaner, reguleringsplaner, årsplan, økonomiplan og årlig budsjett.

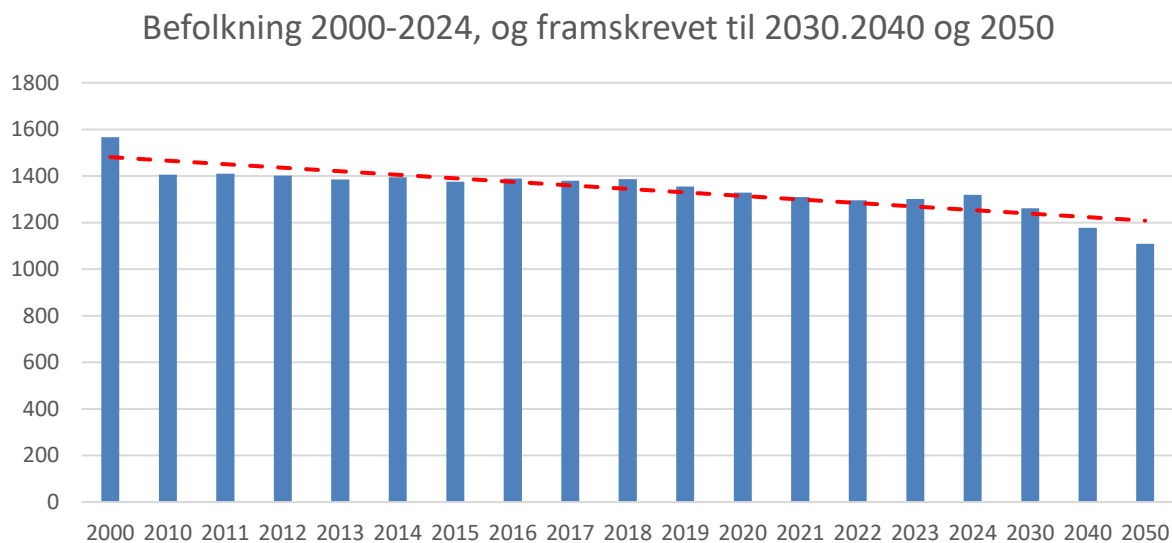

Figur 1. Figuren viser skjematisk et generelt kommunalt planhierarki.

Status - Utviklingstrekk

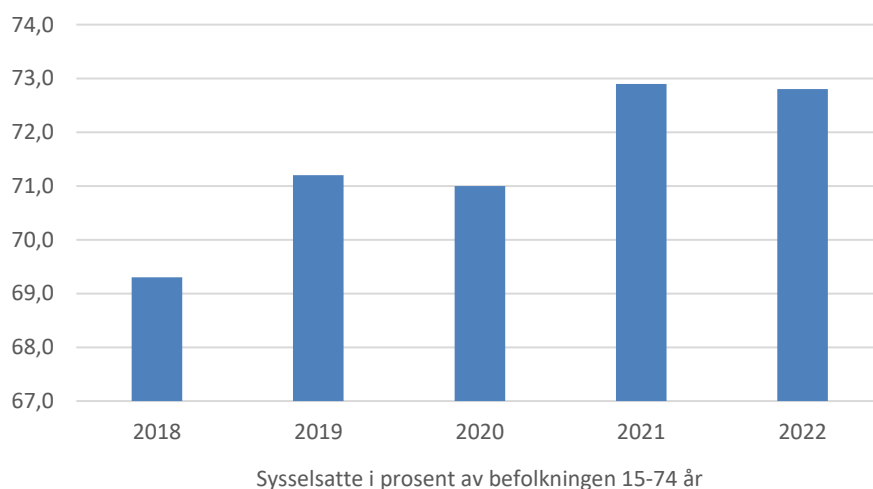
Befolkningsutvikling

I perioden 2000 til 2022 har antall innbyggere gått ned med 276, fra 1566 til 1290. Det er en nedgang på 17,6 prosent. I den siste 10-årsperioden har nedgangen vært på 7,5 prosent. Framskrevet utvikling har en prognose for at antall innbyggere vil bli ytterligere redusert med 265 fram mot 2050.

Figur 1. Viser den historiske utviklingen i innbyggerantallet i perioden 2000-2024, og framskrevet utvikling i innbyggerantallet for 2030, 2040 og 2050. Kilde SSB

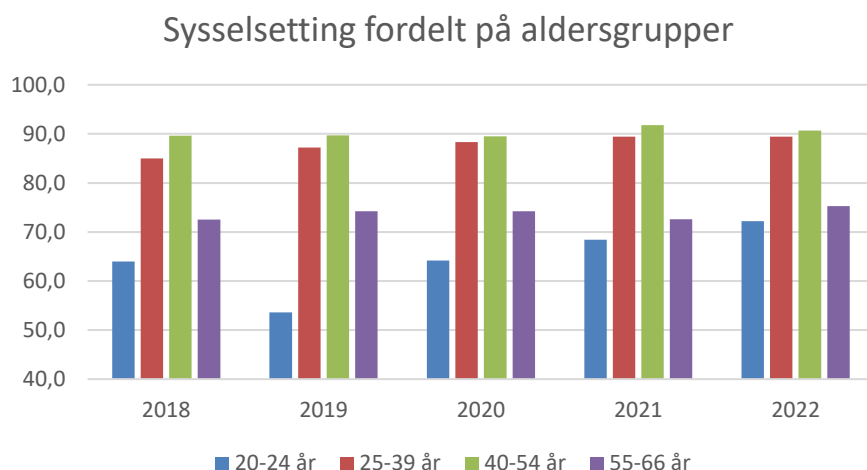
Arbeidsliv og verdiskaping

Figur 2. Viser utviklingen i prosentandelen sysselsatte i aldersgruppen 15-74 år for perioden 2018-2022. Tall for før 2018 var ikke tilgjengelig i statistikkbanken. Kilde SSB.

Lierne kommune har hatt status som omstillingskommune. Målsetningen for omstillingsprogrammet var at det skulle skapes minimum 130 nye arbeidsplasser i løpet av perioden, og som ble nådd.

Med en nedadgående befolkning er det en utfordring med å rekruttere nok kompetent arbeidskraft. Utfordringen vil øke i framtiden hvis man ikke greier å snu trenden med redusert antall innbyggere.

Figur 3. Viser prosentandelen sysselsatte i aldersgruppene 20-24, 25-39, 40-54 og 55-66 år. Kilde SSB.

I aldersgruppene 25-39 og 40-54 år ligger sysselsettingen på 85-92 prosent.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har ansvar for befolkningens sikker- og trygghet. Kommunen plikter å gjennomføre overgripende risiko- og sårbarhetsanalyser (*ROS-analyse*) og utarbeidelse av beredskapsplaner, jfr. § 14 i lov om kommunal beredskapsplikt. Kommunen skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv., jfr. § 3-1 i PBL.

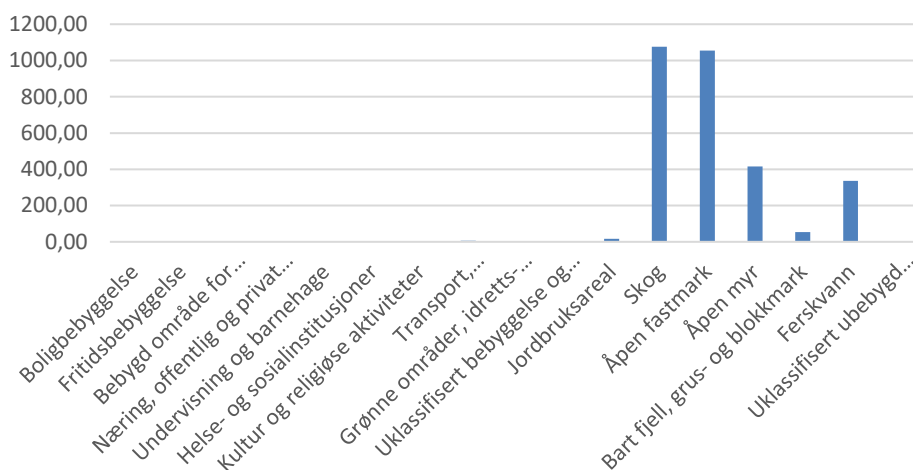
Topografien i kommunen er av slik karakter at risikoen for alvorlige naturkatastrofer er relativt lav. Likeledes er det relativt lite trafikk og andre risikoaktiviteter (*bl.a. "farlig industri"*) i kommunen.

Siste ROS-analyse er 10 år gammel og bør gjennomføres på nytt i samband med utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel.

Arealbruk

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i februar 2018 og stadfestet av kommunal og moderniseringsministeren i august 2019.

Skal framtidige arealplaner oppfylle oppgavene og hensynene i § 3-1 i PBL må planene i større grad utarbeides og prioritere ut ifra lokale forutsetninger og ressurser, innenfor ytterrammen av de nasjonale forventninger og regelverk.

Figur 4. Viser status for arealbruk og arealressurser i km² i 2022. Kilde SSB.

Av Lierne sitt totale areal på 2962 km² er det kun 10,2 km² (0,34 %) som er bebygde. Av det bebygde arealet er det areal til vegger og annen infrastruktur (telekommunikasjon og teknisk infrastruktur) som utgjør størst andel, med 6,5 km² (0,22 %). Det betyr at 2952 km² (99,66 %) er ubebygde. Inkludert i dette arealet er 16,7 km² (0,56 %) jordbruksareal.

Den faktiske situasjonen er et viktig premiss ved utarbeiding av en arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel.

Miljø - Energi, klima og vern

Det forventes våtere, varmere og villere vær i framtiden. Dette skyldes globale klimaendringer som påvirker de store værsystemene rundt på jordkloden. Det er viktig at kommunen velger de "rette" løsningene innenfor lokale forutsetninger og økonomiske rammer.

Kommunen er en netto leverandør av fornybar energi, gjennom Tunnsjø vannkraftverk.

Av kommunens totale areal på 2962 km² er 1018 km² (34,4 %) vernet i form av bl.a. nasjonalparker og naturreservat. I hovedsak er hele kommunen definert som reindriftsområde. Noe som medfører store begrensninger i den frie forvaltningen av arealene.

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Kommunen har 2 idrettshaller med tilhørende svømmebasseng i tillegg til gode naturgitte forhold for å utøve varierte helsefremmende utendørsaktiviteter. God helse er langt mer enn fysisk aktivitet, og den enkelte innbygger har hovedansvaret for sin egen helse. Kommunens hovedansvar er å legge til rette for at den enkelte skal ha muligheten til å gjøre fornuftige valg når det gjelder fysisk og psykisk helse.

Kommunen har et aktivt kulturliv med bl.a. revy, musikk. mv. Kommunen har varierte idrettsaktiviteter til ungdom og voksne, samt andre organiserte fritidsaktiviteter. Kommunen

har 2 barnehager og full barnehagedekning, og to skoler. I sammen med lav kriminalitet, lite forurensning og støy gir dette et godt oppvekstmiljø.

Boligsituasjon

Totalt i kommunen er det områderegulert eller detaljregulert areal med inntil 100 boliger. For noe av dette arealet er det opparbeidet infrastruktur (vei, vann og avløp). For arealet som ikke er detaljregulert eller har opparbeidet infrastruktur vil det måtte regnes med noe tid før det er byggeklar. Hvor raskt er en teknisk- og økonomisk sak.

I tillegg er det åpnet for spredt boligbebyggelse i kommuneplanens arealdel, med inntil 30 boliger.

Dette kan gi bolig til 520 nye innbyggere (familier med 4 personer).

Hovedutfordringen er at det ikke er et tradisjonelt fungerende boligmarked med stigende verdier på boligene. Den negative effekten av dette er at ved bygging av nye boliger vil man få et relativt stort verditap ved ferdigstilling. Den positive effekten er at ved kjøp av brukte boliger er prisen langt rimeligere enn i pressområder. Det er stor sannsynlighet for at årsaken til utfordringen er at det ikke er et press i boligmarkedet (Færre kjøpere enn boliger.).

Mål for planarbeidet

Kommunens planer skal være utviklings- og styringsverktøy som skaper forutsigbarhet og klare rammer for kommuneorganisasjonen, næringslivet, innbyggerne og andre brukere av kommunens arealer og tjenester.

I alt planarbeid skal det prioriteres å lage konkrete og enkle planer som fokuserer på målbare tiltak, som er realistiske å gjennomføre innenfor tilgjengelige ressursrammer (*menneskelige og økonomiske*).

"Ingen planer blir proporsjonalt bedre for hver ekstra side med selyfølgeligheter og runde formuleringer."

Tiltak i perioden 2024-2027

Prioriterte planbehov/-oppgaver

- Rullering av kommuneplan
 - Arealdelen (En enkel revidering/oppdatering i 2025-26)
 - Samfunnsdelen (2024)
 - Arealregnskap og arealstrategi (2025)
- Overordnet ROS-analyse (2025)

- Kommunal planstrategi (2027). Ved revideringen er det en prioritert oppgave å gå gjennom hvilke planer organisasjonen må ha.

FNs bærekraftsmål

Lierne kommune vil fokusere spesielt på følgende bærekraftsmål.

- 3 God helse (1)
- 4 God utdanning (2)
- 6 Rent vann og gode sanitærforhold (2)
- 8 Anstendig forbruk og produksjon (2)
- 9 Innovasjon og infrastruktur (4)
- 11 Bærekraftige (byer og) lokalsamfunn (2)
- 12 Ansvarlig forbruk og produksjon (1)
- 15 Livet på land (1)
- 17 Samarbeid for å nå målene (4)

Nummeret foran korresponderer med FNs bærekraftsmålnummer, Tallet i parentes viser hvor mange temaer bærekraftsmålet er implementert i.

Vedlegg

1. Planoversikt - Skjematisk vurdering av gjeldende og nye planer

Vedlegg 1

Oversikt over planer som skal rulleres og/eller vedtas som nye.

Planens navn	Vedtatt år	Rullering/Utarbeiding				Ansvarlig for gjennomføring	Merknad
		2025	2026	2027	2028		
Kommunale planer							
Kommuneplanens samfunnsdel	2024				x	Kommuneplanlegger	
Kommuneplanens arealdel	2019					Kommuneplanlegger	Vurdering av revidering i 2025
Kommunal planstrategi	2021	x				Kommuneplanlegger	Oppdateres årlig i kommunens årsplan
Interkommunal politisk plan Indre Namdal	Ny	x				Kommunedirektør	Gjennom bygdevekst
Handlingsplaner bygdevekst	2024	x	x	x		Kommunedirektør	Årlige planer 2024-2027
Arealplaner							
Arealregnskap og arealstrategi	Ny	x				Kommuneplanlegger	
Andre overordnede planer							
Budsjett, økonomiplan og årsplan	Årlig	x	x	x	x	Kommunedirektør	
Lierne kommunes bærekraftssider	2021	x				Kommuneplanlegger	
Kompetansestrategi/helhetlig kompetanseplan	Ny	x				Personalkonsulent	Ses sammen med bygdevekst
Boligpolitisk handlingsplan	2016	x				Kommunedirektør	
Kommunikasjonsplan	Ny	x				Leder info, service og digitalisering	
Digitaliseringsstrategi	Ny	x				Leder info, service og digitalisering	
Oversiktsdokument folkehelse	2020		x			Folkehelsekoordinator	
Arkivplan	2020					Arkivansvarlig	Oppdateres kontinuerlig
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	2018		x			Beredskap/kommunedirektør	
Krise- og beredskapsplan	2018		x			Kommunedirektør	
Plan for kriseinformasjon	2022	x				Informasjonsansvarlig	
Plan for helsemessig og sosial beredskap	2004		x			Kommunalsjef	
Temaplaner (og sektorplaner?)							
Oppvekst og velferd							
Plan for Psykososialt kriseteam i Lierne kommune	2018/2022		x			Kommunalsjef	
1.Overordnet Smittevernplan 2.Pandemiplan IN4 kommuner	2024				x	Kommuneoverlege	

3.Plan for massevaksinasjon IN4 kommuner 4.Plan for tuberkulosekontroll 5. Smittevernplan og infeksjonskontrollplan 6.Infeksjonskontrollplan institusjon IN4 kommuner							
Psykiatriplan for Lierne kommune	2013		x			Kommunalsjef	
Ruspolitisk handlingsplan	2018		x			Kommunalsjef	Indre Namdal
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	2015			x		Kommunalsjef	Indre Namdal
Laget rundt barnet i Lierne kommune - Plan for forebyggende arbeid barn og unge	2022		x			Kommunalsjef	
Plan for overgang mellom barnehage, skole/sfo i Lierne kommune	2019		x			Rådgiver OV	
Helhetlig plan for entreprenørskap for barn og unge i Lierne	2019		x			Rådgiver OV	
Plan for habilitering og rehabilitering	2020				x	Hab rehab koordinator	
Demensplan	2011	x				Kommunalsjef	
Kompetanseplan Oppvekst og velferd	Ny	x				Kommunalsjef	
Bemanningsplan Oppvekst og velferd	Ny	x				Kommunalsjef	
Tildelingskriterier helse og omsorgstjenester	Ny	x				Kommunalsjef	
Samfunn og utvikling							
Kommunedelplan idrettsanlegg	2019	x				Prosjektstilling tilskudd	Årlige prioriteringer av spillemidler i årsplanen
Trafikksikkerhetsplan	2018			x		Kommuneplanlegger	
Kulturminneplan	2022		x			Kulturleder	
Klima og miljø/forurensning?	2010		x			Kommuneplanlegger	
Vedlikeholdsplaner kommunale bygg	2021	x				Rådgiver teknisk	